

afvejning af fosterets liv over for andet end moderens helbredsmaessige situation.

Efter at have vurderet og forkastet straf som egnet middel til beskyttelse af fosterlivet (s. 36 ff.) søger 1936-udvalget uden yderligere overvejelser at anlægge en sondring mellem tilladelige og utilladelige provokerede aborter (s. 44) [32]. Som kriterium for, hvilke svangerskabsafbrydelser der bør anses for legitime, sættes, at svangerskabet enten skal være fremtvunget af omstændigheder, som kvinden ikke selv har været herre over, eller at en fortsættelse af svangerskabet og den derefter sig indfindende fødsel åbenbart vil stride mod fundamentale etiske og humane begreber eller mod kravet om en forsvarlig samfundshygiejne (s. 45 f.). Efter at have gjort disse overvejelser »føres« udvalget frem til sit forslag, dog uden at det krav, som udvalget selv indirekte havde opstillet om afvejning over for fosterets fundamentale ret til beskyttelse, tilsyneladende har voldt nævneværdige problemer. Udvalget har i hvert fald ikke følt sig foranlediget til at anføre den argumentation, der formentlig må have ligget til grund for afvejningen.

Ved lovforslagets 1. behandling i Lands tinget føjede justitsminister Steincke (RT(L) 1936/37, sp. 2262 f.) nogle yderligere betragtninger til, idet han bl.a. udtalte, at »— — — et Foster er ikke en Del af Kvindens Legeme, men en selvstændig Organisme. Fra det første Anlæg indeholder det alle de Spirer, der senere kommer til Udfoldelse, — — — et selvstændigt Væsen er det i og for sig lige saa vel paa Fosterstadiet som paa ethvert senere Trin — — —«.

Efter en mindre vidtgående ændring af abortlovgivningen i 1956 (lov nr. 177 af 23. juni 1956) blev en væsentlig ændring gennemført ved *lov nr. 120 af 24. marts 1970*. Ved denne lov indførtes delvis fri adgang til provokeret abort, nemlig for alle kvinder over 38 år samt for kvinder, der i forvejen havde fire hjemmeboende børn under 18 år. Herudover indførtes for den resterende gruppe kvinder mulighed for legal abort bl.a. på ren social indikation, dog betinget af særlig tilladelse.

Med *lov nr. 350 af 13. juni 1973* indførtes *fri adgang til svangerskabsafbrydelse* til og med 12. svangerskabsuge. Derefter er der stadig mulighed for at abortere, men som følge af den øgede helbredsmaessige risiko

for kvinden efter dette tidspunkt kun under skærpede omstændigheder.

I Bet. 96/1954 angående ændring af svangerskabslovgivningen m.v. (s. 73) og Bet. 522/1969 om adgang til svangerskabsafbrydelse (s. 73), der gik forud for disse ændringer, undlod udvalgene at tage stilling til absolutte synspunkter [33] som, hvorvidt fosteret har krav på retsbeskyttelse, og moderens ret til selv at råde over sit legeme. Sidstnævnte sted afvises sådanne synspunkter som »dogmatiske opfattelser«, der ikke er »egne« som grundlag for udvalgets vurdering«.

Under behandlingerne af lovforslagene blev det af flere fortalere for den øgede abortadgang hævdet, at man allerede i 1937 ved overhovedet at indføre mulighed for abort i andre tilfælde, end hvor der forelå farer for moderens liv, forlod princippet om bevarelse af fosterets liv, og at man i stedet havde grundfæstet princippet om kvindens ret til at råde over sit eget legeme [34]. Heroverfor hævdedes den fortsatte berettigelse af en afvejning mellem disse to indbyrdes modstridende principper. Således fastholdt Knud Thestrup, både da han i 1970 som justitsminister selv fremsatte forslag om en lempeligere abortlov (FT 1969/70, sp.1471 f.), og da han i 1973 stemte imod loven om fri abort (FT 1972/73, sp. 2041 f.), at man ved en lovgivning af den foreliggende art ikke kunne komme uden om en etisk vurdering, og at de foreliggende lovforslag krævede samme afvejning af modstående hensyn, som blev foretaget ved vedtagelsen af den dagældende lovgivning. Udgangspunktet måtte således være, at fosteret fortsat burde nyde retsbeskyttelse, og at undtagelse herfra kun kunne gøres, hvis alvorlige hensyn til kvinden kunne nødvendiggøre dette.

C. Synet på fosterets retsstilling i den gældende retstilstand kan suppleres ved en gennemgang af bestemmelserne om ligsyn, begravelse og transplantation. Bet. 537/1969 om revision af ligsynsloven, som dannede grundlag for *lov nr. 279 af 26. maj 1976 om ligsyn m.v.*, sondrer (s. 38) mellem »aborter« og »dødfødte børn«, idet grænsen herfor sættes ved den 28. svangerskabsuge, og fortsætter: » — — — I alle tilfælde, hvor fosteret har vist livstegn uden for moderens liv, selv om det ikke er levedygtigt, betragtes det — uanset om det er født før eller efter 28. svan-